

A Bizottság jelentése a 2007. évre vonatkozóan az élelmiszer-besugárzásról

(2009/C 242/02)

1. JOGALAP ÉS HÁTTÉR

Az ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerekre és élelmiszer-összetevőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1999. február 22-i 1999/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 7. cikkének (3) bekezdése szerint a tagállamoknak minden évben el kell juttatniuk a Bizottsághoz:

- a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit, különösen a kezelt élelmiszerek és élelmiszer-összetevők kategóriái és mennyiségei, valamint az alkalmazott dózis tekintetében,

továbbá

- a termékek értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményeit és az ionizáló sugárzással történő kezelés kimutatására használt módszereket.

Ugyanezen irányelv 7. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy a Bizottságnak közzé kell tennie az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*:

- az engedélyezett tagállami létesítményekre vonatkozó részletes tájékoztatást, illetve az azok helyzetében bekövetkezett valamennyi változást és
- a nemzeti ellenőrző hatóságok által adott tájékoztatásról készült jelentést.

E jelentés a 2007. január 1. és 2007. december 31. közötti időszakra terjed ki. Azon információk alapján lett összeállítva, amelyeket huszonöt tagállam küldött meg a Bizottságnak.

Az élelmiszer-besugárzás általános szempontjairól az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóságának honlapja ⁽²⁾ nyújt tájékoztatást.

1.1. Besugárzást végző létesítmények

Az 1999/2/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerint csak azokban a létesítményekben kezelhetik az élelmiszereket besugárzással, amelyek erre engedélyt kaptak. Az Európai Unióban található létesítményeknek a tagállamok illetékes hatóságai adják meg az engedélyt. A tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot arról, hogy mely létesítmények kaptak engedélyt besugárzás végzésére (7. cikk (1) bekezdése).

Élelmiszerek és élelmiszer-összetevők besugárzása csak a következő források segítségével történhet:

- radioaktív izotópokból származó ⁶⁰Co vagy ¹³⁷Cs gamma-sugarak,
- olyan gépi forrásból gerjesztett röntgensugarak, amelyek 5 MeV-nál nem nagyobb névleges energiaszinten (maximális kvantumenergia) működnek,
- olyan gépi forrásból gerjesztett elektronok, amelyek 10 MeV-nál nem nagyobb névleges energiaszinten (maximális kvantumenergia) működnek.

A Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽³⁾ közzétette azon tagállami létesítmények listáját, amelyek engedélyt kaptak besugárzás végzésére; e lista az alábbi címen található: http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/approved_facilities_en.pdf

⁽¹⁾ HL L 66., 1999.3.13., 16. o.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm

⁽³⁾ HL C 187., 2003.8.7., 13. o.

1.2. Besugárzott élelmiszerek és élelmiszer-összetevők

A szárított aromás növények, fűszerek és növényi ízesítők besugárzása közösségi szinten engedélyezett az EU-ban (az ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerek és élelmiszer-összetevők közösségi listájának megállapításáról szóló, 1999. február 22-i 1999/3/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾).

Hét tagállam bejelentette, hogy az 1999/2/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdésével összhangban fenntartja nemzeti engedélyeit egyes élelmiszerekre és élelmiszer-összetevőkre vonatkozóan. A nemzeti engedélyek listáját a Bizottság közzétette ⁽²⁾.

A besugárzott élelmiszerek, élelmiszer-összetevők, illetve az egy vagy több besugárzott élelmiszer-összetevőt tartalmazó összetett élelmiszerek címkéjén fel kell tüntetni a „besugárzott” vagy az „ionizáló sugárzással kezelt” megjelölést. Ömlesztve árusított termékek esetén ennek a megjelölésnek a terméket tartalmazó tartály mellett vagy felett elhelyezett tájékoztató táblán vagy feliraton a termék nevével együtt kell megjelenennie.

A megfelelő címkézés biztosítására, illetve a nem engedélyezett termékek kimutatására az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN) az Európai Bizottság megbízásából számos analitikai módszert szabványosított.

2. A BESUGÁRZÁST VÉGZŐ LÉTESÍTMÉNYEKBE ELVÉGZETT VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A jelentés e fejezete az ionizáló besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit mutatja be, különös tekintettel a kezelt termékek kategóriájára és mennyiségére, valamint az alkalmazott dózisokra.

A tagállamok az engedélyezett létesítményekről és az engedélyezett létesítményekben végzett vizsgálatok eredményeiről az alábbi információkat bocsátották rendelkezésre.

2.1. Belgium

Az illetékes hatóságok által 2007-ben végzett ellenőrzések megerősítették, hogy a Sterigenics S.A. besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az említett létesítményben 2007-ben besugárzott termékek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Békacomb	1 521	5
Hús	445	6–8
Baromfi	282	5
Hal és kagyló	258	3–5
Fűszernövények és fűszerek	139	6–9
Szárított vér	16	6–9
Zöldségek	12	6
Keményítő	11	3
Tojáspor	7	3
Egyéb	108	0–10
Összesen	2 799	

⁽¹⁾ HL L 66., 1999.3.13., 24. o.

⁽²⁾ HL C 112., 2006.5.12., 6. o.

2.2. Bulgária

Bulgária nem közölt információkat.

2.3. Cseh Köztársaság

Az illetékes hatóságok által 2007-ben elvégzett ellenőrzések megerősítették, hogy az Artim Spol S.R.O. besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az említett létesítményben 2007-ben besugárzott termékek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Száritott aromás növények, fűszerek és növényi ízesítők	55	1–10
Összesen	55	

2.4. Németország

A jelentéstételi időszakban négy olyan, besugárzást végző létesítmény működött Németországban, amely erre engedélyt kapott. Az illetékes hatóságok által 2007-ben végzett ellenőrzések megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmények megfelelnek az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázatok az említett létesítményekben 2007-ben besugárzott termékek kategóriáit és mennyiségeit mutatják. 2007-ben három besugárzást végző létesítményben összesen 331 tonna terméket kezeltek Németországban.

a) Gamma Service Produktbestrahlung GmbH, Radeberg

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek és fűszernövények	206	< 10
Száritott zöldségek	24	< 10
Összesen	230	

Ebből 121 tonna besugárzott élelmiszert harmadik országokba exportáltak.

b) BGS/Beta-Gamma Service GmbH & Co. KG, Wiehl

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek és fűszernövények	21	10–13
Száritott zöldségek	18	10–32
Összesen	39	

A besugárzott élelmiszer teljes mennyiségét harmadik országokba exportálták.

c) Isotron Deutschland GmbH, Allershausen

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Zöldségek	61	5–10
Fűszerek és fűszernövények	1	5–10
Összesen	62	

A besugárzott élelmiszer teljes mennyiségét harmadik országokba exportálták.

d) Beta-Gamma-Service GmbH & Co. KG, Bruchsal

Ebben a létesítményben 2007-ben nem sugároztak be termékeket.

2.5. Spanyolország

Spanyolországban két létesítményben engedélyezett az élelmiszerek és élelmiszer-összetevők besugárzása. Az illetékes hatóságok által 2007-ben végzett ellenőrzések megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmények megfelelnek az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

a) Ionmed Esterilización, S.A.

Az alábbi táblázat az ebben a létesítményben 2007-ben besugárzott termékek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Száritott aromás növények, fűszerek és növényi ízesítők	216	< 10
Összesen	216	

b) Aragogamma, SA

Ebben a létesítményben 2007-ben nem sugároztak be termékeket.

2.6. Franciaország

Franciaországban hat létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása. Az illetékes hatóságok által 2007-ben végzett ellenőrzések megerősítették, hogy öt besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek. Az egyik létesítmény működéséhez azonban megjegyzéseket fűztek a besugárzás dózisainak és a termékek kezelés előtti és utáni státuszának ellenőrzésével kapcsolatban.

Az Ionisos SA, Domaine de Corbeville, 91400 Orsay, (hiv.: 91471 F) 2007-ben nem sugárzott be élelmiszereket vagy élelmiszer-összetevőket. Ezt a létesítményt bezárták.

Az alábbi táblázat az ezekben a létesítményekben 2007-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Baromfi	1 239	5
Fagyasztott békacomb	687	5
Gumiarábikum	131	3
Fűszernövények, fűszerek és szárított zöldségek	60	10
Kazein	22	6
Összesen	2 139	

2.7. Magyarország

Magyarországon egy létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása. Az illetékes hatóság (Magyar Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal) által 2007-ben végzett hivatalos ellenőrzés megerősítette, hogy az AGROSTER Besugárzó Rt. (Budapest, Jászberényi út 5.) besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az említett létesítményben 2007-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek, fűszerpaprika	5,9	4–6
Száritott termékek	0,5	3–4
Fűszernövények	14,5	3–6
Összesen	20,9	

2.8. Olaszország

A Gammarad Italia Spa – az egyetlen olyan olaszországi létesítmény, amely besugárzás végzésére engedélyt kapott – ellenőrzése kedvező eredménnyel zárult. Ebben a besugárzást végző létesítményben 2007-ben nem sugároztak be élelmiszereket vagy élelmiszer-összetevőket.

2.9. Hollandia

Az illetékes hatóságok 2007-ben megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmények megfelelnek az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az Isotron NL 2007. január 1. és 2007. december 31. között összesen 2 323 tonna élelmiszert és élelmiszer-összetevőt kezelt két létesítményében, Ede és Etten-Leur városában. Az alábbi táblázatok az ebben a két létesítményben 2007-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatják.

a) Isotron NL – besugárzást végző létesítmény Edében

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek/fűszernövények	753	NI
Békacomb	197	NI
Baromfihús (fagyasztott)	154	NI
Szárított zöldségek	88	NI
Tojásfehérje	70	NI
Garnélarák (fagyasztott)	45	NI
Élelmiszerminták	10	NI
Összesen	1 317	

(NI: nincs információ erről a pontról.)

b) Isotron NL – besugárzást végző létesítmény Etten-Leurben

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Szárított zöldségek	791	NI
Békacomb	146	NI
Fűszerek/fűszernövények	48	NI
Baromfihús (fagyasztott)	21	NI
Összesen	1 006	

(NI: nincs információ erről a pontról.)

2.10. Lengyelország

Lengyelországban két létesítményben engedélyezett a besugárzás. Az alábbi táblázat az egyik említett létesítményben 2007-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségeit mutatja.

a) Nukleáris Kémiai és Technológiai Intézet, Varsó

Termékkategória	Kezelt mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Szárított fűszerek, szárított aromás fűszernövények, növényi ízesítők	269	7–10
Összesen	269	

b) *Alkalmazott Sugárkémiai Intézet, Lodzi Műszaki Egyetem*

Erről a besugárzást végző létesítményről nem közöltek információt.

2.11. Portugália

Portugália nem közölt információkat.

2.12. Románia

Romániában csak egy létesítményt engedélyeztek besugárzás céljára; ez a Horia Hulubei Nemzeti Fizikai és Nukleáris Kutatóintézethez tartozó IRASM központ. Az ionizáló besugárzáshoz ^{60}Co gamma-sugarakat használnak forrásként. A létesítményt a Nukleáris Tevékenységeket Ellenőrző Nemzeti Bizottság engedélyezte. Az IRASM létesítményben 2007-ben nem sugároztak be élelmiszereket vagy élelmiszer-összetevőket.

2.13. Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyságban egy létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása. A létesítmény az engedélyében meghatározott feltételek szerint nem végzett élelmiszer-besugárzást 2007-ben.

2.14. Összefoglaló táblázat az uniós adatokról

Az alábbi táblázat összefoglalót ad az Európai Unióban besugárzás végzésére engedélyezett létesítményekben ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerek (tonnában kifejezett) mennyiségéről.

Termékkategória	BE	CZ	DE	ES	FR	HU	NL	PL	Összesen	%
Kazein	0	0	0	0	22	0	0	0	22	0,27
Száritott vér	16	0	0	0	0	0	0	0	16	0,20
Tojáspor	7	0	0	0	0	0	0	0	7	0,09
Tojásfehérje	0	0	0	0	0	0	70	0	70	0,86
Hal és kagyló	258	0	0	0	0	0	45	0	303	3,72
Élelmiszerminták	0	0	0	0	0	0	10	0	10	0,12
Békacombok vagy -darabok	1 521	0	0	0	687	0	343	0	2 551	31,29
Gumiarábikum	0	0	0	0	131	0	0	0	131	1,61
Fűszernövények és fűszerek	139	55	228	216	60	21	801	269	1 789	21,94
Hús	445	0	0	0	0	0	0	0	445	5,46
Baromfi	282	0	0	0	1 239	0	175	0	1 696	20,80
Keményítő	11	0	0	0	0	0	0	0	11	0,13
Zöldségek	12	0	103	0	0	0	879	0	994	12,19
Egyéb	108	0	0	0	0	1	0	0	109	1,34
Összesen	2 799	55	331	216	2 139	22	2 323	269	8 154	
A teljes összeg %-ában	34,33	0,67	4,06	2,65	26,23	0,27	28,49	3,30	100,00	

3. A TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI FÁZISÁBAN VÉGZETT VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI ÉS AZ IONIZÁLÓ SUGÁRZÁSSAL TÖRTÉNŐ KEZELÉS KIMUTATÁSÁRA HASZNÁLT MÓDSZEREK

A termékek értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményei és az ionizáló sugárzással történő kezelés kimutatására használt módszerek tekintetében a tagállamok az alábbi információkat közölték.

3.1. Ausztria

Összesen 115 mintát vizsgáltak meg. Ionizáló sugárzással történő kezelést egyik mintában sem mutattak ki.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 115			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Fűszernövények és fűszerek	39	0	0	EN 1788, EN 13751
Gyógyteák	38	0	0	EN 1788, EN 13751
Baromfi	38	0	0	EN 1786
Összesen	115	0	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100,00 %	00,00 %	00,00 %	

3.2. Belgium

Összesen 89 mintát vizsgáltak meg; ezek közül egy bizonyult besugárzottnak.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 89			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Instant metélt	21	0	1	EN 1788 (*)
Rákfélék és puhatestűek	15	0	0	
Fagyasztott fűszernövények	15	0	0	
Garnélarák	15	0	0	
Száritott zöldségek	11	0	0	
Gyümölcs	11	0	0	
Összesen	88	0	1	
A vizsgált minták összesen (%)	98,88 %	00,00 %	1,12 %	

(*) A sugárzás kimutatására az EN 1788-ban leírt termolumineszcenciát használják.

3.3. Bulgária

Bulgária 2007-re vonatkozóan nem közölt információkat élelmiszer-besugárzásra irányuló ellenőrzésekről.

3.4. Ciprus

2007-ben nem végeztek élelmiszer-besugárzásra irányuló analitikai vizsgálatokat.

3.5. Cseh Köztársaság

Összesen 60 mintát vizsgáltak meg, kettőt találtak nem megfelelőnek (kimutatható sugárzás, nem megfelelő címkézés).

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 60			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Friss gyümölcs	15	0	0	EN 1788/EN 1785
Fűszerek	12	0	0	EN 1788
Étrend-kiegészítők	8	0	1	EN 1788

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 60			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Hal és kagyló	7	0	0	EN 1785
Gyógyteatermékek	5	0	0	EN 1788
Instant metélt	3	0	1	EN1788 / EN 1785
Baromfi	6	0	0	EN 1785
Garnélarák	2	0	0	EN 1785
Összesen	58	0	2	
A vizsgált minták összesen (%)	96,67 %	00,00 %	3,33 %	

3.6. Németország

Összesen 3 744 élelmiszermintát vizsgáltak meg, amelyből 77 bizonyult besugárzottnak. Két besugárzott minta megfelelt az uniós irányelveknek: az egyik minta a „fűszerek és fűszernövények”, a másik a „levesek, mártások, instant metéltek” kategóriába tartozott. A többi 75 besugárzott minta nem felelt meg az előírásoknak:

- 21 olyan mintát találtak, amely besugárzása ugyan megengedett, de címkézésük nem volt megfelelő,
- 34 minta olyan kategóriákból származott, amelyek besugárzása nem megengedett,
- 20 olyan (többnyire a metéltek és instant levesek, azaz az összetett élelmiszerek kategóriájába tartozó) besugárzott mintát találtak, amelyekről nem lehetett megállapítani, hogy mely összetevőjük volt besugárzott, tehát azt sem lehetett megmondani, hogy engedélyezett volt-e a besugárzás.

Az előírásoknak nem megfelelő minták nagy része az étrend-kiegészítők (16 %), valamint a levesek és mártások (11 %) kategóriájába tartozik.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 3744			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Fűszerek és fűszernövények	1 022	0	2	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Tea, teához hasonló termékek	328	3	0	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Ételízesítők	288	0	2	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Levesek, mártások, instant metéltek	239	12	17	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Rákok, kagylók és egyéb vízi állatok, beleértve a belőlük készült termékeket is	180	1	2	EN 1786, EN 1788, EN 13751 (*)
Friss gyümölcsök	174	0	2	EN 1784, EN 1787, EN 1788, EN 13751
Hüvelyesek, diófélék & olajos magvak	162	0	0	EN 1784, EN 1787, EN 1788, EN 13751
Gomba, szárított gomba vagy gombából készült termékek	149	0	5	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Étrend-kiegészítők	147	4	23	EN 1786, EN 1787, EN 1788, EN 13751
Szárított gyümölcs vagy gyümölcstermékek	134	0	0	EN 1788, EN 13708 (*)
Hal/halászati termékek	130	0	0	EN 1786, EN 1788

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 3744			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Gabonafélék és gabonakészítmények	93	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Szárított zöldség, zöldségtermékek	88	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13751 (*)
Baromfi	75	0	0	EN 1784, EN 1786, EN 1788
Fogyasztásra kész ételek	72	0	1	EN 1786, EN 1788, EN 13751
Kolbász	67	0	0	EN 1784, EN 1786, EN 1787, EN 1788
Friss zöldség	52	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Friss gomba	47	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Zöldfűszerrel ízesített sajt	46	0	0	EN 1787, EN 1788
Burgonya, magas keményítőtartalmú növényi részek	42	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Húsipari termékek (kivéve a kolbászt)	41	0	0	EN 1784, EN 1786
Hús (kivéve a baromfi- és a vadhúst)	15	0	1	EN 1786
Sajt, zöldfűszeres ízesítés nélkül	12	0	0	(*)
Fűszervaj	10	0	0	EN 1787, EN 1788
Kakaó	10	0	0	EN 1787
Tojás és tojásból készült termékek	9	0	0	EN 1784, EN 1785
Tej/tejtermékek	8	0	0	EN 1787
Kávé	1	0	0	EN 13751
Egyéb	28	0	0	EN 1787, EN 1788
Összesen	3 669	20	55	
A vizsgált minták összesen (%)	98,00 %	0,53 %	1,47 %	

(*) A besugárzás kimutatására más módszereket (pl. paramágneses elektronrezonanciát) is használnak.

3.7. Dánia

2007-ben a termékértékesítési fázisban nem végeztek élelmiszer-besugárzásra irányuló analitikai vizsgálatokat.

A dán vállalkozások azonban kötelesek maguk vizsgálatokat folytatni a szabályok betartásának biztosítása érdekében. A Dán Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Hatóság a dokumentáció ellenőrzése útján felülvizsgálja ezeket a monitoringtevékenységeket.

3.8. Észtország

2007-ben nem végeztek élelmiszer-besugárzásra irányuló analitikai vizsgálatokat.

Észtországban 2007-ben az értékesítési fázisban nem végeztek az élelmiszerek besugárzására irányuló analitikai vizsgálatokat.

3.9. Görögország

Összesen 92 mintát vizsgáltak meg, melyek közül egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 92			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Fűszernövények és fűszerek	81	0	0	EN 13751 (PPSL)
Kakaó	8	0	0	EN 13751 (PPSL)
Gabonafélék	2	0	0	EN 13751 (PPSL)
Instant leves	1	0	0	EN 13751 (PPSL)
Összesen	92	0	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100,00 %	00,00 %	00,00 %	

3.10. Spanyolország

Összesen 130 mintát vizsgáltak meg, amelyek közül háromban mutattak ki besugárzást. Valamennyi nem megfelelő minta békacomb volt.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 130			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Fűszernövények és fűszerek	88	0	0	EN 1787, EN 1788
Száritott gyümölcsök	25	0	0	EN 1786, EN 13708
Halak, rákok és egyéb víziállatok	9	0	3	EN 1786
Zöldségek	5	0	0	EN 1787, EN 1788
Összesen	127	0	3	
A vizsgált minták összesen (%)	97,70 %	00,00 %	2,30 %	

3.11. Finnország

Összesen 94 mintát elemeztek, ezekből öt bizonyult besugárzottnak és nem volt címkézve.

A besugárzott minták egyike sem volt megfelelően címkézve, a besugárzást végző létesítmények pedig nem rendelkeztek EU-engedéllyel.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 94			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Száritott fűszerek és fűszernövények	73	0	1	EN 1788, EN 13751
Étrend-kiegészítők	17	0	4	EN 1788, EN 13751
Bogyós gyümölcsök	4	0	0	EN 1788
Összesen	89	0	5	
A vizsgált minták összesen (%)	94,68 %	00,00 %	5,32 %	

3.12. Franciaország

Összesen 117 mintát vizsgáltak meg, és hatról állapították meg, hogy azok besugárzottak és nem megfelelően címkézettek.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 117			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Szárított gyümölcs	19	0	0	EN 1788
Burgonya	12	0	0	EN 1788
Instant levesek és mártások	11	0	0	EN 1788
Zöldségek	10	0	0	EN 1788
Instant metélt	9	0	3	EN 1788
Diófélék	9	0	0	EN 1788
Kagyló	7	0	1	EN 1788
Gesztenye	6	0	0	EN 1788
Mechanikus úton nyert baromfi-hús	6	0	0	EN 1788
Fagyasztott békacomb	5	0	2	EN 1788
Tea	5	0	0	EN 1788
Tejtermékekkel fogyasztandó gabonapehely	4	0	0	EN 1788
Gyömbér	4	0	0	EN 1788
Szárított hal	2	0	0	EN 1788
Fűszerek	2	0	0	EN 1788
Összesen	111	0	6	
A vizsgált minták összesen (%)	94,87 %	00,00 %	5,13 %	

3.13. Magyarország

Összesen 139 mintát vizsgáltak meg, amelyek közül egyben mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 139			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Fűszerek	49	10	0	EN 1788
Tea	43	2	1 (*)	
Étrend-kiegészítők	26	8	0	
Összesen	118	20	1	
A vizsgált minták összesen (%)	84,89 %	14,39 %	0,72 %	

(*) A teából vett besugárzott minta ugyan ennek megfelelően volt címkézve, de a tea besugárzása Magyarországon nem engedélyezett.

3.14. Írország

A 2007-ben elemzett 580 élelmiszer minta vizsgálata során 21 besugárzottnak bizonyult, viszont nem ennek megfelelően címkézték őket.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 580			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Fűszernövények és fűszerek	217	0	5	EN 13751 (szűrés), EN 1788 (megerősítés)
Kávé és tea	115	0	0	
Metéltek	66	0	4	
Gyümölcsök és zöldségek	42	0	2	
Levesek és mártások	25	0	0	
Ételízesítők és levesalapok	22	0	2	
Kínai farkasbogyóból (gojibogyóból) készült termékek	14	0	4	
Magok	13	0	0	
Étrend-kiegészítők	12	0	1	
Gabonafélék és sütőipari termékek	7	0	1	
Egyéb	26	0	2	
Összesen	559	0	21	
A vizsgált minták összesen (%)	96,38 %	00,00 %	3,62 %	

3.15. Olaszország

105 mintát elemeztek, melyek közül egyik sem bizonyult besugárzottnak. 11 esetben nem lehetett az eredményeket értelmezni.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 105			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Fűszerek, fűszernövények és zöldségkivonatok	79	11	0	EN 13783, EN 1788
Hagymafélék	7	0	0	EN 13783
Száritott gyümölcsök	2	0	0	EN 13783
Egyéb gyümölcsök	2	0	0	EN 13783
Fűszernövény-keverékek	2	0	0	EN 13783
Diófélék	2	0	0	EN 13783
Összesen	94	11	0	
A vizsgált minták összesen (%)	89,52 %	10,48 %	0,00 %	

3.16. Lettország

Két mintát vettek, mind a kettő megfelelt az uniós jogszabályoknak.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 2			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Instant leves	1	0	0	EN 1788
Gyógytea	1	0	0	
Összesen	2	0	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100,00 %	0,00 %	0,00 %	

3.17. Litvánia

89 mintát vizsgáltak meg, ezek mindegyike megfelelő volt.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 89			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Száritott aromás növények, tea- és fűszerminták	89	0	0	EN 13783:2004
Összesen	89	0	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100,00 %	00,00 %	00,00 %	

3.18. Luxemburg

Összesen 20 étrendkiegészítő-mintát vizsgáltak meg, ezek közül hat mintát besugárzottak találtak. Hat esetben azonban nem lehetett az eredményeket értelmezni.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 20			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Étrend-kiegészítők	8	6	6	EN 1788
Összesen	8	6	6	
A vizsgált minták összesen (%)	40,00 %	30,00 %	30,00 %	

3.19. Málta

Összesen 25 fűszernövény- és fűszermintát vizsgáltak meg, ezekből 21 bizonyult besugárzottak, de a termékek címkéjén ez nem volt feltüntetve.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 25			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Fűszernövények és fűszerek	4	0	21	EN 13751
Összesen	4	0	21	
A vizsgált minták összesen (%)	16,00 %	0,00 %	84,00 %	

3.20. Hollandia

Összesen 416 mintát vettek és vizsgáltak meg 2007-ben, ezek közül 33-at találtak besugárzottak. Három besugárzott minta (mindhárom étrend-kiegészítő) címkéjén ez fel is volt tüntetve.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 416			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Étrend-kiegészítők	201	0	29	EN 1788, EN 13751
Fűszernövény és fűszer	185	0	1	EN 1788, EN 13751
Összesen	386	0	30	
A vizsgált minták összesen (%)	92,79 %	00,00 %	7,21 %	

3.21. Lengyelország

Összesen 150 mintát vizsgáltak meg, és egy mintáról állapították meg, hogy besugárzott, de nem megfelelően címkézett.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 150			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Szárított fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	66	0	0	EN 1786, EN 1787, EN 1788, EN 13751
Diófélék, többek között mogyoró	25	0	0	EN 1786, EN 1787, EN 1788
Zöldségek	20	0	1	EN 1786, EN 1787, EN 1788
Gyümölcsök	19	0	0	EN 1786, EN 1787, EN 1788
Hal és kagyló	13	0	0	EN 1786, EN 1787, EN 1788
Baromfi és baromfitermékek, tojás és tojástermékek	7	0	0	EN 1786, EN 1787, EN 1788
Összesen	149	0	1	
A vizsgált minták összesen (%)	99,33 %	00,00 %	0,67 %	

3.22. Portugália

Portugália nem közölt információkat.

3.23. Románia

2007-ben 2014 kiskereskedésben ellenőrizték az élelmiszerekkel (szárított aromás növényekkel, fűszerekkel és növényi ízesítőkkal) kapcsolatos dokumentációt (köztük a címkéket is). Az ellenőrzött élelmiszerek közül egyik címkéjén sem volt feltüntetve, hogy besugárzott. Élelmiszer-besugárzásra irányuló analitikai vizsgálatokat 2007-ben nem végeztek.

3.24. Svédország

2007-ben összesen hat mintát elemeztek: bölény-, hófajd-, béka- és krokodilhúst, valamint kétféle sajtot. A besugárzott élelmiszerek vizsgálatát az EN 1784-ben foglalt módszer szerint végezték. Egyik minta sem volt besugárzott.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 6			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Hús	4	0	0	EN 1784
Sajt	2	0	0	EN 1784
Összesen	6	0	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100,00 %	00,00 %	00,00 %	

3.25. Szlovák Köztársaság

A Szlovák Köztársaságban összesen 41 mintát vizsgáltak meg 2007-ben; egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 41			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Mogyoró és egyéb diófélék	25	0	0	EN 1784
Sajt	12	0	0	EN 1784
Hús (csirke, kacsa)	3	0	0	EN 1784

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 41			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Mák	1	0	0	EN 1784
Összesen	41	0	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100,00 %	00,00 %	00,00 %	

3.26. Szlovénia

20 mintán ellenőrizték, hogy kezelték-e őket ionizáló sugárzással. Egyik minta sem volt besugárzott.

Vizsgált élelmiszer	Minták száma: 20			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Fűszerek	10	0	0	EN 13751
Étrend-kiegészítők	10	0	0	EN 1788, EN 13751
Összesen	20	0	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100,00 %	00,00 %	00,00 %	

3.27. Egyesült Királyság

2007-ben összesen 407 mintát vizsgáltak meg. Számos terméket összetevőnként elemeztek (pl. a metélteket és a mellékelt zacskóban található ízesítést), és minden összetevőt külön mintaként kezeltek. Összesen 429 mintát elemeztek, amelyek közül 48 bizonyult besugárzottnak. A nem értelmezhető eredményt mutató mintákat vagy köztes mintának nyilvánították az EN 13751:2002 CEN-módszer segítségével és nem vetették őket alá további vizsgálatnak; vagy olyan „alacsony érzékenyséű” minták voltak, amelyek kis ásvány-szemcse-tartalma nem tette lehetővé pontos elemzések végzését.

Vizsgált élelmiszer	A vizsgált termékek száma: 407 A vizsgált minták száma: 429			Alkalmazott CEN-módszer
	Megfelelő	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő	
Szárított fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	163	18	6	EN 13751, EN 1778
Étrend-kiegészítők	83	7	31	EN 13751, EN 1778
Metéltek és szárított ázsiai ételek	30	2	4	EN 13751, EN 1778
Friss és tartósított (de nem szárított) fűszernövények és fűszerek	27	0	0	EN 13751, EN 1778
Gyümölcs (friss vagy szárított)	23	0	1	EN 13751, EN 1778
Tea	14	0	3	EN 13751, EN 1778
Gomba	7	0	0	EN 13751
Hal/tengeri állatok (szárított garnélarák)	2	0	0	EN 13751
Mártások (folyékony/fagyasztott)	2	0	0	EN 13751
Szárított hús	1	0	0	EN 13751
Méz és egyéb méhészeti termékek	1	0	3	EN 13751, EN 1778
Zöldségek (szárított vöröshagyma)	1	0	0	EN 13751
Összesen	354	27	48	
A vizsgált minták összesen (%)	82,52 %	6,29 %	11,19 %	

3.28. Az EU-ra vonatkozó összefoglaló

Az alábbi táblázat a vizsgált minták számát és az eredményeket foglalja össze az EU egészére vonatkozóan:

Tagállam	Megfelelő minták	Nem értelmezhető eredmény	Nem megfelelő minták	Összesen	Az összes EU-s minta %-ában kifejezve
Ausztria	115	0	0	115	1,78
Belgium	88	0	1	89	1,38
Bulgária	NI	NI	NI	NI	NI
Ciprus	NAC	NAC	NAC	NAC	NAC
Cseh Köztársaság	58	0	2	60	0,93
Németország	3 669	20	55	3 744	57,93
Dánia	NAC	NAC	NAC	NAC	NAC
Észtország	NAC	NAC	NAC	NAC	NAC
Görögország	92	0	0	92	1,42
Spanyolország	127	0	3	130	2,01
Finnország	89	0	5	94	1,45
Franciaország	111	0	6	117	1,81
Magyarország	118	20	1	139	2,15
Írország	559	0	21	580	8,97
Olaszország	94	11	0	105	1,62
Lettország	2	0	0	2	0,03
Litvánia	89	0	0	89	1,38
Luxemburg	8	6	6	20	0,31
Málta	4	0	21	25	0,39
Hollandia	383	0	33	416	6,44
Lengyelország	149	0	1	150	2,32
Portugália	NI	NI	NI	NI	NI
Románia	NAC	NAC	NAC	NAC	NAC
Svédország	6	0	0	6	0,09
Szlovák Köztársaság	41	0	0	41	0,63
Szlovénia	20	0	0	20	0,31
Egyesült Királyság	354	27	48	429	6,64
EU ÖSSZESEN	6 176	84	203	6 463	
%-BAN	95,56	1,30	3,14		

NI: A tagállamok nem közöltek információt („no information”).

NAC: 2007-ben nem végeztek analitikai vizsgálatot („no analytical checks”).

4. ÖSSZEFOGLALÓ

E jelentés a 2007. január 1. és 2007. december 31. közötti időszakra terjed ki. Azon információk alapján lett összeállítva, amelyeket huszonöt tagállam küldött meg a Bizottságnak.

A kapott információk alapján megállapítható, hogy 22 engedélyezett, besugárzást végző létesítmény az 1999/2/EK irányelv 7. cikkének (2) bekezdésének megfelelően működik. Egy engedélyezett létesítményt bezártak. Új, besugárzást végző létesítményeket nem engedélyeztek 2007-ben, de Románia és Bulgária csatlakozását követően eggyel bővült a létesítmények listája. Hat létesítményben 2007-ben nem sugároztak be élelmiszereket vagy élelmiszer-összetevőket; egy létesítményről pedig nem közöltek információkat.

2007-ben összesen 8 154 tonna terméket kezeltek ionizáló sugárzással 8 tagállam 16 engedélyezett, besugárzást végző létesítményében. 89,29 %-ukat a következő három tagállamban sugározták be: Belgiumban (34,33 %), Hollandiában (28,49 %) és Franciaországban (26,23 %). A besugárzott termék kategóriákon belül a három legnagyobb csoportot a békacombok (31,29 %), a fűszernövények és fűszerek (21,94 %), valamint a baromfihús (20,80 %) alkotta.

Ami a termékek értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatokat illeti, a 27 tagállamból 25 közölt információkat. Négy tagállam nem végeztet analitikai vizsgálatot hivatalos ellenőrzések és felügyelet során. Az egyik e tagállamok közül jelezte, hogy nemzeti jogszabályai értelmében az élelmiszer-ipari vállalkozóknak maguknak kell ellenőrzéseket végezniük az élelmiszer-besugárzásra vonatkozó szabályok betartása érdekében.

21 tagállamban összesen 6 463 mintát vettek. 6 176 minta (95,56 %) megfelelt az irányelvekben foglalt rendelkezéseknek, 203 (3,14 %) nem. A meg nem felelés oka leggyakrabban a téves címkézés vagy az olyan termék kategóriák besugárzása volt, amelyek besugárzása nem engedélyezett. 84 minta (1,30 %) nem adott értelmezhető eredményt. Ez leginkább több összetevőből álló termékekben fordult elő, amelyekről néha lehetetlen volt megállapítani, hogy mely összetevőjét sugározták be, és ennek következtében azt is, hogy engedélyezett volt-e a besugárzás.
